

योवद्गविधास्तैरेव वायं भवस्तत्कस्येदकृतेपरिश्रमतरेलोकाः कृ
 तंचैष्टैः आशायाशशतोपशोतिविषदंवेतःसमाधीयतांका
 पात्पेत्तिकसौख्यमनिषदिश्रेयसमद्वयः । धन्यानांगि।
 रिकन्द्रेषुवसतांज्योतिःपरंथायतामानन्दासुजलेपिवंतिश
 कृतानिःशोकमंकेशयाः ग्रन्थेषांतमतोरथैःपरिचितपासाद
 वापीतदक्रीशकाननकोलिकौतकज्जयामायुःपरंतीयते २
 अज्ञानंमरणोनजन्मजरयाविशुश्रुलंजीवितंसेतोषोधनलिप्य
 आशमसुखंशौछांगताविश्रमैः लोकैर्मत्सरिभिर्गुणवनभुवो

लन्पाडर्जनैरस्यैर्येणविभूतिरप्यदताग्रस्तेनकिंकेनवा ३
 आयिवायिशानैर्नरस्यविविधैरारोग्यमुन्मूल्येतलत्मीर्यत्रयते
 तितत्रविवृतद्वाराइवव्यापदःजातेजातमवशमार्तिविवशंमृ
 त्तुःकरोत्यात्मसात्तत्किंनामतिरेकशोनविधिनायन्निमित्तं
 स्थिरं च कृच्छ्रेणामेधमथोनियमिततनुभिःस्थीयतेगर्भः।
 वासेकोताविश्लेषडःखधतिकरविषमेयौदनेविप्रयोगः ना
 रीणामप्यवत्तालुलिविकृतमुखेवृद्धभावेणसाधुःसंसारैरेमनु
 ष्यावदतयदिसखंखल्यमप्यस्ति किंचित् ५ आयुर्वर्षशानेवृ

मूढमनसो यत्रेश्वराणां सरा वितव्याथिविकारविह्वलधियो ना।
 मापिनम्यते ६३ मोहमार्जयतामुपार्जयति चेत्तद्विह्वलमणौ चे
 तः स्वर्गतरेगिनो तदधुवासंसेगमगीकुरु कोवावीचिषुबुद्धये
 पुचनडिलेखासचस्त्रीषुचज्वालायेषुचपत्रगेषुचसरिङ्गेषुच
 प्रपयः ६४ अग्रीगीतेसरसकवयः पांश्वयोदीक्षिणात्पाः ए
 धेलीलावलयरगितेचामरग्रादिणीनां ययस्तेवंकुरुभवरा
 साखादनेलेपदत्तं नोचेष्टेतः प्रविशसहसानिर्विकल्पेसमाधौ
 विरमतबुधायोषित्संगात्सखात्तणभंगुरात्कुरुतकरुणाप्र।

शृङ्गोष्किंतापसः किंवातत्वविशेषपेशालमतिर्योगीश्वरः को
 पिकिं इत्युत्पन्नविकल्पजल्पमुखैः संभाष्यमाणजनेर्नाकुडाः
 पथिनैवतुष्टमनसोयांतिस्वयंयोगिनः ६१ पतस्माद्विरमेंद्रि
 यार्थगहनदायासकादाश्रय श्रेयोमार्गमशेषदः खददना
 व्यापारदत्तक्रमात् स्वास्थ्येतावदपेक्षिसंतपजनिडाकलोल
 लोलागतिं माभूयोभजभंगुशंभवरतिचेतः प्रसीदायुना ६२
 पुण्यैर्मूलफलेः प्रियांप्रापयिनीवृत्तिं कुरुष्वायुना भूशया
 तृणावल्कलैरकृपणैरुत्तिष्ठयामोवनं क्षुद्राणामविदेक

तामैव जीवधूजनसंगमे नखलनरकेदारकोते चने स्तनमंडलेश
 रणमयवाञ्छोणी विबंरणमणिमेखले ६५ प्राणवाताग्निवृ
 त्तिः परधनहरणो संयमा सत्यवाक्यकालेश ज्ञापयथानं पुवतिजन
 कथासूक्तभावः परेषां तस्मात्सोतो विभंगो गुरुषु च विनयः सर्व
 भूतानुक्तया सामान्यः सर्वशास्त्रेषु पदतगतिः श्रेयसा मेव यथाः ६
 मातर्लक्ष्मिभजस्व कंचिदपरं मत्पार्थिनी मास्मभूमी गोभ्यः स्पृहया
 लोको नदिवयंकानिः स्पृहाणामसि सद्यः स्पृतं पलाशपत्रपुटि
 कापात्रेयवित्रीकृते भित्तासक्तभिरेव संप्रति वयं वृत्तिं समीक्षामहे ६६

वे दूयं वयं वयं दूयमितासीन्मतिरावयोः किं जातमधुना येन दूयं दूयं
 वयं वयं ७० वयमेव पुरा दूयं दूयमेव पुरा वयं इदानीमर्थसंबंधा
 दूयं दूयं वयं वयं ७१ रम्येदम्यतलेन किं वसतये श्राव्यं न गेयो हि
 कं किं वा प्राणसमा समागमसखं नैवाधिकं प्रीतये किं तद्भो
 तपते गायक्षपवनव्यालोलदीपानल ज्वाला चंचलमाकलशृ
 मकले संतो वनांतगता ७२ किं कल्हाः कंदोरेभ्यः प्रलयमुपग
 तानिर्जगवागिभिभ्यः प्रधस्तावातरुभ्यः सरसफलभृतो वल्क
 लिन्मृशशाखाः वीक्ष्यंते यन्माखानि प्रसभमुपहृते प्रश्रयाणां ।

१३

एतलानां दुःखोपाज्ञा लघुचित्रस्मयवशवतानर्तिनभूलतानां ३२
 किंशाखानवसंतिभूय रसरित्कुंजेषु मूलानि वा किंवा जीवतमे
 वतदेव विदितं यो चैव नान्यत्कचित् येन श्रीमदसोदमूढमन
 सो स्थिता ग्रतो भूभुजो बिनद्याधिविकारविह्वलयियांनामापिन
 श्रूयते ३३ गंगातरंगभरणी करणीतलानि विद्याधराधुषित।
 चारुशिलातलानि स्थानानि किंदिमवतः प्रलयंगतानि येनाव
 मानय रपिण्डरतामनुष्याः ३४ यदा मेरुः श्रीमात्रिपतति फ
 गोताग्रिनिहितः समुद्राः शुष्कांति प्रचरमकरग्राहसलिलाः

वै.
१५

यथागच्छंतेतथासिधिरादौपिधुता शरीरेकावार्ताकरिकल
भक्त्याप्रचपसे ॥ एकौकोनिसुहःशान्तःपाणिपात्रोदि
गेवरः कदाशंभोभविष्यामिकर्मनिर्मूलनक्षमः ॥ ५ ॥ प्राप्ताः
प्रियःसकलकामसुखस्ततःकिंयत्रःपदेशिसिविद्विष
तोत्ततःकिं संतर्पिताःप्रणयिनोविभवेस्ततःकिंकल्पे
स्थितेनवभृतांस्तत्रभिस्ततःकिं ॥ भक्तिर्भवेमरणजन
समयंरुदिस्यंस्नेहोनबंधुपुनमन्मयताविकाराः संसा
रदोषरहितविजितावनंतघरवैराग्यमस्ति किमतःप

१५

रमार्थनीयं ३८ तस्मादनंतमजरं परमं विकसितद्वय
 चिंतय किमेभिरसद्विकल्पैः यस्यावर्धगिणादमेध्रवा
 नाधिपतभोगादयः कृपणालोकमता भवंति ३९ पा
 ताले मारिशसिपासिनभो विलंघ्यादिभ्यः श्लेष्मसिमा
 नसचापलेन आंतापिजातविमले कथमात्मनिष्ठेता
 दुहसंस्पर्शमिनिर्हतिमेधियेन ८ रात्रिः सैव पुनः स एव
 दिवसो मिथ्या मदाजंतवोधावंतस्य फमिनस्तथैव निस्त
 आरवान्नक्रियाः व्यापारैः पुनरुक्तदोषा विषमैरियं

वे
५

८१

विधेनामुना संसारेण कदर्थिताः कथमहो मोहान्नलज्जामहे
 मदीशयाशायीविपुलमुपधानं भुजलतावितानं वाकाशं व
 जनमवकूलोयमतिलः स्फुरद्दीपश्चंदो विरतिवनितासंग
 मुदितो मुखेशांतः शोते मुतिरतवभूतिर्नृप इव ८२ त्रैलो
 क्याधिपतिस्तमेव विरसं यस्मिन्महाशासने तल्लब्धासम
 वस्त्वसारचरमेभोगोरतिमाकृथाः भोगः कोपि स एक एव
 परमोति तोदिते जृम्भिते यत्त्वादादिरसा भवंति विभवोऽसौ लो
 क्यराजादयः ८३ किं वेदैस्मृतिभिः पुराणापहनेः शास्त्रैर्म।

५

हाविस्तरेः स्वर्गग्रामकटीनिवासफलेदेर्यत्तक्रियाविभ्रमैः स
 कैकंभवदुःखभाररचनाप्रधुंसकालानले स्वात्मानन्दप्रदप्र
 वेशकमलेशोषेर्वणिगृहिभिः ८४ प्रायःकलोललोलंकरित
 ययदिवसस्थायित्वालीयौवनशीरथीः संकल्पकल्पाचनसम
 यतडिडिभ्रमाभोगभंग्यः कएद्यक्षेघोपभोग्यंतदीपनरुचिरे
 यस्त्रिणाभिः प्रणीते ब्रह्माण्यसक्तचिन्नाभवतभवभयागभोधिपा
 रंभीते ८५ ब्रह्माण्डमंडलीमात्रं किंलोभायमनस्विनः स
 फरीस्फुरितैनाद्यैः क्षयताजातजायते ८६ यदासीदज्ञाने

१६
 १६
 स्मरतिमिरसंस्कारजनितं तदाहृष्टेनारीमयमिरसशेषं जगदिति
 इदानीमस्माकं पटुतरविवेकांजनज्जघां समीभूताटीष्टास्तुभुवनम
 पिब्रह्ममनुते ८७ रस्याम्यंश्चमरीचयस्त्राणवतीरम्यावनोतस्या
 लीरम्यंसाधुसभासमागमसुखेरम्याः कवीनांगिरः कोपोपा
 हितवाघ्यविंडुतरलंरम्यं प्रियायामुखं सर्वरम्यमतिमतामुपगते
 चित्रेन किंचित्सुतः ८८ भिक्षाशीजनमध्यसेगरादितः स्वार्यतवेष्टा
 सदादानादानविविक्तमार्गरादितः कश्चित्तपस्वीस्थितः रथ्याकी
 गविशीर्गाजीर्गावसेनैः ससूतकंयाथोनिर्मीनो निरदंकुतिः श

मसुधाभोगैकवदसुदः ८५॥ मातर्मेदिनितातमारुतसुखेन्योतिः
 स्वंधोजल भ्रातर्वीमनिवद्वयसभवतामप्रेषणामोजलिः पु
 ष्मसंगसावोपनातसुकृतोदेकस्फुरत्रिमल ज्ञानापास्तसमस्त
 मोदमदिमालीयेपरजस्माणि ८६॥ यावत्सुखमिदेशरीरमरुते
 यावज्जगद्दूरतोयावच्चैरियशक्तिरप्रतिदत्तायावत्तयोनायुषः
 आत्मप्रेयसितावदेवविदुषाकार्यप्रयत्नोमदा सेदीमेभवनेत
 कूपवसनप्रपुष्पमः कीदृशः नाभिस्ताभविवात्तर्पदमनीवि।
 याविनीतोचिता विद्वान्प्रैकरिकुंभदंतदलेनैर्नाकैर्ननीतंयशः

कोनाकोमलपल्लवापररसः पीतो न च शोभते नारुणं गतमेव निष्क
 लं न च शुक्लयेदीपवत् ॥३॥ जीर्णपत्रमनोरथाश्च हृदये यातो
 च तस्यैव रं दंतागेषु गुणश्च वत्प्रफलतो याता गुणैस्ते विना किंपुनः
 सदसाभ्युपेति वलवान्कालः कृतो तत्तमीनत्तातं शशि शोखरोच्चि
 युगलं सक्तास्ति तात्यागतिः ॥३॥ ताते सतां मानमदादि वाराणं
 केषाचिदंतर्मदमानकारणं स्याते विविक्तं यमिनां विमुक्तये कामा
 त्तराणां सपि कामकारणं ॥४॥ तृषा शुष्यतास्येपि वनिसलिले
 शीतं भित्तपार्तः सुच्छाली न कवल यतिमो स्या कवलितान् ॥

१३

वदिरिति चिरस्यापि विमृशन्नानेकैरेषापरिणतिरुदारस्य
 तपसाः ५५ पाणिः पात्रेयवित्रेभ्रमागपरिगतभैक्षमक्षय्यम
 न्नं विस्तीर्णं वस्त्रमाशादशकमपमलंतल्पमस्त्रल्पसुखी योषातिः
 संगतो गीकराण्यपरिणतिः स्वात्मसेतोषिणस्ते धन्याः सैन्यस्त्रा
 देन्यव्यतिकरणिकराः कर्मनिर्मूलयेति ५६ भिक्षाकाममुगा
 येनः कथाशीतनिवारिणी अचलाचशिवेभक्तिर्विभवैकिंप्रा
 योजने ५७ उरागथाश्रीमत्पुत्रगचलचित्राः दितिभुजोवयंचरा
 स्थूलैकाः सुमदतिपदेवहुमनसाः जरादेदंमृत्युर्दरतिदयिते

॥ जीवितमिदं सद्येनान्यस्त्रेयोजगतिविदुषोऽन्यत्रतपसः ५८ भोगा
 येन वितानमप्रविलसत्सौदामिनीचंचला आशुर्वाकविचंडि।
 ताव्रपटलीलीलांबुवङ्गुरं लोलायौवनलालनासनुभृता।
 मित्पाकलथडुतं योगेथेयसमायिसिद्धिसुभगेबुद्धिविदग्धं
 बुधाः ५९ पुण्यशामेवनेवामदतिसितपटस्फुत्रपालीकपाली
 मादायन्यायगर्भद्विजद्गतद्गतभुग्धुमवर्णोपकाण्डं द्वारं द्वारप्र
 वृत्तोवरमुदरदरीपूरणायत्तयार्तोमानीपाणोः सनायोतपुनर
 चविनेतृल्लफलेषुधीनः ६० चंडालः किमयं हि जातिरयवा

षयाक्षेपपर्यस्तबुद्धेः तेषामंतःस्फुरितदसितं वा सयाणास्म
 रेयं ध्यातश्चरेशिखारिकुहरयावशय्यानिषत्सुः ५० विद्या
 नाधिगता कलंकरहिता विन्नंतवोपार्जितं च शुष्पापि समा
 दितेन मनसा पित्रोर्तसंपादिता अलोलायतलोचनायुव
 तयः स्वप्नेपि कालिंगिता कालोयं परपिंडलोत्तमया
 काकैरिव प्रेरितः ५१ लक्ष्मणेन विदारिताः करिष्वहानो हे
 जिता वैरिणास्तन्वापाविपुलेनितं वयुगलेनोक्तीरितं ली
 लया नोज्ञंष्टगिरिराजनिर्करजरत्नां कारिगंगं पयः का

लोयं परिपिंडलोलभतयाकाकैरिवप्रेरितः। वितीर्णोसर्वस्वेतरु।
 एणकरणापूरणहृदयाः स्मरन्तः। संसारविरमपरिणामावधि
 गतं वयं प्रणेषणपरिणतशरश्वेदकिराणा स्त्रियामानेषा
 मोदरचरणाचितैकशरणाः ५३ वयमिदपरितृष्टावल्क
 लैस्त्वं चलत्प्राप्तममइदपरितोषोनिर्विशेषोपि श्रेष्ठः सत्
 भवत्तद्विरहोयस्पृष्टस्माविशालामनसितपरितृष्टेकोर्य।
 वांकोदरिद्रः ५४ यदेतत्त्वच्छेदेविदशरामकार्पणमश
 ने सदायैः संवासः श्रुतमुपशमैकब्रतफलं मनोमदस्येदे

तंतववसः कदास्यामोदषाहृतवद्भवाष्वाकुलदृशः
 अनंतं जल्यंतः कतिवतगता नोयमप्रंपरस्तादस्माकं वि
 वृतनयनायात्रवदनाः प्रतीता अप्येवं नहि निजदितचेत
 सिवयंवहा मोहा मोहादिषयविषजातादवसिताः ४५
 शिरः शार्वं स्वर्गात्पशुपतिशिरस्तः दिति धरं मही धाउत्तं
 गाबुद्धयमुपगतानूनमथवाविवेकप्रधानं भवति विनि
 पातः शानमुखः ४६ महादेवो देवः सरिदपि वसेवामर
 सरिदुदाचैवागारं वसनमपिता एव हरितः सहृदाकाया

४५

वे.
श.
५

वेदमिदमदैनवतमियत्किपदावद्यामोववचिदपएवास्तदयितः
आशानामनदीमनोरथनलान्स्मानरंगाकुलारागग्राहवतीवि
तर्कविहगाधैर्यदुर्मधंसिनीमोहावर्तसुउस्तरातिगदनाप्रोत्ते
गविंतातदातस्याप्रारगताविमुहमनसोनृत्यंतियोगीश्वराः
आसंसारंविभुवनमिदंचित्ततांतातताहंनैवास्माकंनयनप
दंवीश्रोत्रुवर्मागतोपि योयंधत्नेविषयकरिणीगच्छरुद्रा
भिमामःक्षीवस्यांतःकरणाकरिणाःसंध्रमालानलीला
येवर्धतेधनपतिपुरःप्रार्थनाइवभाजोयेवालात्वंदधतिवि

५१

५६

५५

५५

ताश्चिरपरिगताएव खलु ते ससंयैः संबद्धाः स्मृतिविषयतोतेपि।
 द्विगताः यदानीमेतेस्मः प्रतिदिवसमासपत्रपतगा गतासत्या
 वस्थांसिकतिलनदीतीरतस्तुभिः ३५ यज्ञानेकः क्वचिदपि गृहे
 तत्र तिष्ठत्यथैको यज्ञाण्येकस्तदनुवहवस्तत्र चांतेपि नेकः इत्यं।
 चेमोरजनिदिवसो दोलयंदा विवाहो कालः काल्यासहवद्भुक्
 लः क्रीडिति प्राणिशारैः ४ः तपस्यंतः सेतः किमपि निवसामो
 सरनदीगुणोदायान्दारा नतपरिचरामः सविनयं पिबामः प्रा
 स्नोद्यानतविविधकाव्यामृतरसात्रविद्यः किं कर्मः कतिपयति।

वे.
श.
८

मेषाधुविजमो ४१ शृङ्गोवाहारेवाकसमशयनेवाहशदिवाम
लोवालोषेवावलवतिरिपोवासहृदिवाहसेलोकासमसम
दृशेयांतदिवसा कदाप्रणेषेरणेशिवशिवशिवेतिप्रलयतः
गंगातीरेहमगिरिशिलावदपद्यासनस्यबलतानाभ्यसनवि
धिनायोगानिद्रागतस्य किंतेर्भायंममसुदिवसेयवेतेनिवि
शंकाःकांडयंतेजरछहरिणाःशृंगमंगेमदीये ४२ स्फुरा
त्स्फारज्योत्स्नायवलितनलेक्वापिलिपुनेसखासेनाःशांत
धुनिप्रजनौषधसरितः, भवाभोगोहिजाःशिवशिवशिवे

४२

८

गते तदा मूर्खो सीति ज्वरश्च मधो मे व्यपगतः माने म्नायि।
 निखण्डिते च वसति वर्ये प्रयाते र्थि नित्तीणे वन्युजने गते।
 परिजने नष्टे शनैर्यौवने युक्तं केवलमेतदेव सुधियां यज्जु
 कन्यापयः पूतया वगिरीं द्रगद्वारदरी कुंजे निवासः क्वचित्
 ३३ परेषां चेतांसि प्रतिदिवसमाराय्यवक्रया प्रसादे किं नेते
 विशसि हृदयकेशकलिले प्रसन्ने तस्येव सयमुदितविता
 मणिगुणो विविक्तः संकल्पः किमभिलषितं पुष्पतिनते ३४
 श्रुतिं कान्तः कालोलटभललनाभोगसुभगो भ्रमेतः शोता।

बै.
श.
५

स्म। सचिरमिह संसारचरणो उदानो सः सिंघोतदधुविसमाकंदन
गिरः सनोरेफुत्कारैः शिवशिवशिवेति प्रतनुमः ३६ नायातः सम
बोरहस्यमधुनानिद्रातिनाद्यापि हि स्थित्वादत्यनिकृप्यति प्रभुरिति
हारेषु येषां वचः चेतस्तानपहाययाद्विपदबीदेव सविशेषितनि
रौधारिकनिर्दयोक्तिपुरुषं निःसीमसंवित्पदं ३७ भ्रातः कष्टमदो
गतः सनृपतिः सामंतचक्रं च न त्पार्थेन स्य च साविदग्धपरित्राश्रं
इविं वाननाः उद्विक्तः सचराजपुत्रनिवहस्तेवन्दिनस्ताकथा स।
र्वयस्य वरादगात्स्मृतिपयंकालायनस्मेनमः ३८ वयमेभ्योजा

मंतो भवंतो वयमिदं तदभावाद्गालिदाना समर्थाः जग
 तिविदितमेतद्दीयते विद्यमाने ददत विषाणो ये महात्मा मि
 नोपि २० पुराविद्वत्तासीदमलिनयि योक्ते शक्तये गता ।
 कालेनासौ विषयमुत्तमिदौ विषयिणो ३दानीं संवेद्यत्ति
 तितलभुजः शास्त्रविम्वानहो कष्टं सापि प्रतिदिनमयो
 यः प्रविशति २८ सजातः कोष्पासीन्मदतरि पुणामृथि
 वले कपालं यस्मै चैर्विनिहितमलेकारविथये नृभिः
 प्राणत्राणप्रवणमतिभिः कैश्चिदयुनानमद्भिः कः पुंसामय

मत्तलदर्भन्तरभरः २५ अशीमहिवयंभिन्नामाशावासाव।
सीमहि शयीमहिमहीपृष्टऊवीमहिकिमीशरैः ३० अ।
शीनामीशिषेतेवयमपिचगिरामीशमहेयावदिच्छंश्रु
स्त्वेवागिमदर्यव्युपशमनविधावत्तयेपाठवेत। सेवेतेतो
धनाभ्रामतिमलहतयेमामपिश्रोतकामामथस्त्वास्या
नचेतेत्वयिममसुतरामेषराजनातोस्मि ३१ यदाकिंचि
त्तोहं द्विपश्चमन्दाध।ममभवे तदासर्वतोस्मीत्यभवत्
वलिमंमममनः यदाकिंचिक्किंचिद्गुरुजनसकाशादधि

यंशयनमवतिष्ठेवाससीवल्कलेच यनलवमथुपानभांत
 सर्वेद्वियाणोमभिनयमनुमंतंनोत्सदेउर्जनानां २१ विपुल।
 हृदयैः नैः केचिजगजनितेपुराविधृतमपरैर्दत्तं चान्यैर्वि
 जितत्वाण्यथाइदृदिभुवनान्पत्येयीराश्वत्तर्दशभुजतेकति
 पयपुरस्ताम्येष्टंसाकपषमदत्तः २२ त्वंराजावयमप्यु।
 पासितगुरुप्रज्ञाभिमानोन्नताः एवातस्त्वेविभवेयशंसिक
 वचोदितप्रतन्वतिनः इत्यंमानयनातिहरमुभयोरप्यावयो
 रंतरे यद्यस्मासकृपापरोसिवयमयोकोततोनिःस्पृहः २३

५ वे
 ५
 अथ क्तायां यस्यात्ता एमपि न जाने नृपशोते भुवस्तस्यालाभेक इ
 ववद्गमानः तितिशुजां तदंशस्याप्यंशोतदवयवलेषोपि यतयो
 विषादे कर्तव्यो विदधति जज्ञः प्रत्युतमुदं २५ मृत्पिंडो जलरोत
 यावलहितः सर्वोप्यदंतन्वतुः स्वांशो कृत्यतमेव संकगशोतेय
 तांगणाभुंजते दयस्ते ददतो यवा किमपरं तदादरिशाभृशं
 धिरिथिक्ता नुरुषाथ मांथनलवं वांक्ते तितेभ्योपिये २५ ननरा
 नविशानगायनानच सत्येतरपक्षपातिनः नृपमीक्षितमत्र के
 वयं स्तनभारानमिता नयोषिताः २६ ददतददतगालीर्गालि

नैवांभरावेडेनसंवीतोनिशिवेदमाः तेनैवचदिवाभावुरहोदौर्ग
 तमेतयोः १५ अवशंयातारश्चिरतरमुषित्वापि विधंयावियो
 गेकोभेदरूपजतिनजनोयत्स्वयममूम् ब्रजेतः स्वातेआदत्त
 लपरितापायमनसः स्वयेत्पक्तात्येतेशमसात्वमनेतेविद
 धते १६ कृशःकाणःखेजःश्रवणारदितःपुष्कविकलोब्र
 णीष्टयक्तीत्रःकृमिकलशतैरावृततनः क्षयात्तामोजीर
 णीःपित्तिकरिकपालार्पितगलः शुक्लीमन्वेतिष्ठादतमपि
 मदंतेवमदनः १७ भित्ताशनेतदपिवीरसमेकवारंशय्या

नहीपरिज्ञानोनिजदेहमात्रं वस्तुचर्चाणांशतत्त्वादिमयीचकंशा
 हाहातथापि विषयानपरित्यजेति ॥ स्तनौमोसग्रंशीकनक
 कलशावित्युपमितौ सार्वभौमागारंतदपिपुष्पांकेनतलितं
 स्ववन्मूत्राक्षिन्नंकरिवरकरःसार्थिजघने मुहुर्निघंशुपंकवि
 वरविशेषैर्गुरुकृतं ॥ अज्ञानन्माहात्म्यंयततिशालभस्ती।
 ब्रह्मदने समीनोवित्तानाद्वडिशफतमश्नातिपिशितं विज्ञा
 नेनोपेनेवयमिदंविपजालजटिलान्नमुंचामुंकामानदह।
 अहमोमोहमहिमा २० फलमलमशानायस्वाडुयानायतो

वे

२५

भोगस्तंगतरंगचंचलतयाः प्राणाः क्षणध्वंसिनः स्तोकात्वेव दिनानि
 योवनसुखं प्रीतिः प्रियेष्टस्थिरा ज्ञातं ज्ञानमवश्यमार्तिविवशं मृ
 त्युः करोत्यात्मसातं किं नाम निरंशं शोभविधिनायत्रिमितं सुस्थिरः
 सृजति तावदशेषगुणाकरं पुरुषरत्नमलंकराणं भवद्विपित्त
 क्षणभंगिकरोति चेदहह ॥ अयमिदं ततो विधेः ॥ क्षणं वा
 लोभना क्षणमपि पुत्राकांक्षिकाः क्षणं विद्वेदीनः क्षणमपि
 च संसारां विभवः जराजोर्णं रंगैर्न वशवलीमंडिततनुर्नरः संसा
 रांके विशतियमथा नीजवनिक्तं ॥ अमीषां प्राणानां क्षणं क्षणं वि

५

२०

एतदपरिमितं रात्रात्ततोर्थं कृतं तस्यार्थस्य परस्य चार्थमयं लालत्वं
 हृदययोः शेषं व्याप्य विद्योगः इत्यमरौ भूपा लसेवारसैर्जीवे वा
 रितं रंगबुद्धयसमैसौख्यं कुरुः प्राणिनां ६ ब्रह्मज्ञानविवेकिनां
 मलयियः कुर्वन्त्यदोऽङ्कुरयन्त्युच्यन्ते स्य भोगभोग्यपि यन्मदोक्तं
 तोनिः सदा नशामातिपुरातनसंप्रतिनचशमौ पुनः पुनः पुनः वा ।
 कामात्रपरिग्रहाण्यपि परं तत्कृतं नशक्तावयं ७ व्याप्तिवतिष्ठ ।
 तिजरापरितर्जयंती रोगाश्च दस्यवश्च प्रहरंति गात्रे प्रायुः परि
 स्ववतिभिन्नद्यदिवांभो लोको न चात्महितमाचरतीति कथं ८